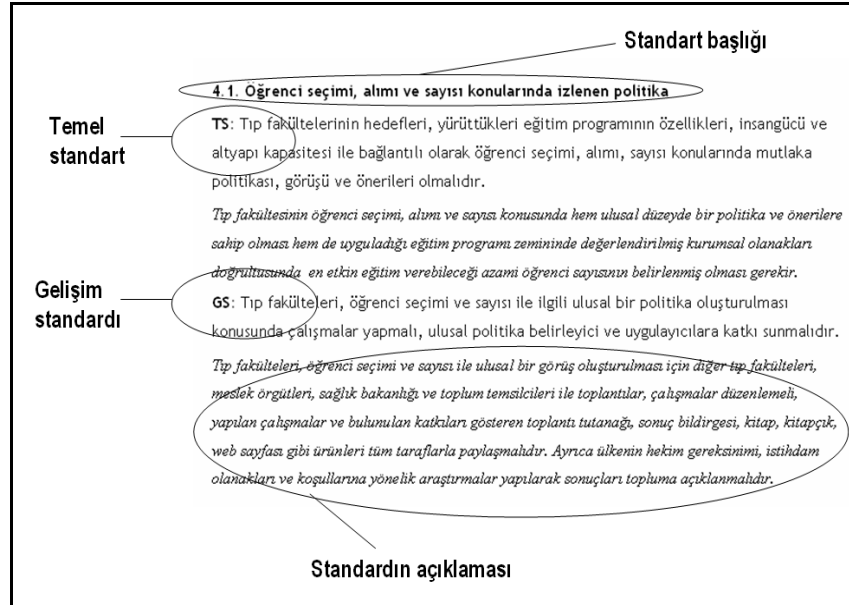


MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ ULUSAL STANDARTLARI

2011

1. Amaç ve Hedefler
2. Eğitim Programı
3. Öğrencilerin Değerlendirilmesi
4. Öğrenciler
5. Program Değerlendirme
6. Öğretim Elemanları (Akademik Kadro)
7. Eğitsel Kaynak ve Olanaklar
8. Yönetim ve Yürütme
9. Sürekli Yenilenme ve Gelişim



Tanımlar

Temel Standart (TS): Akredite olmak isteyen fakülte tarafından “mutlak” karşılanması gereken standart

Gelişim Standardı (GS): Mezuniyet öncesi eğitim programının niteliğini geliştirmeye yönelik, karşılanması durumunda yüksek nitelik göstergesi olan standart

Açıklamalar: İlgili standardın ne anlama geldiğine dair genel açıklamalar

NOT: Tüm standartlar ait oldukları ana ve alt başlık numaralarına göre numaralandırılmıştır.

1. AMAÇ VE HEDEFLER:

1.1. Tıp fakültelerinin eğitim, araştırma ve hizmet öğelerinin amaç ve hedeflerinin tanımlanması

TS.1.1.1. Tıp fakülteleri eğitim, araştırma ve hizmet öğelerine ilişkin amaç ve hedefleri mutlaka tanımlanmış olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, tıp eğitimi, hastalık tanı ve tedavi yöntemleri ile sağlık hizmeti sunumundaki hızlı değişiklikleri göz önünde bulundurarak kurumsal amaç ve hedeflerini tanımlamış ve düzenli güncellemesini yapıyor olmalıdır. Tıp fakülteleri amaç ve hedeflerin ne zaman belirlendiğini ve yenilenme yapıldıysa zamanını belirtmeli ve belgelerle desteklemelidir.*

1.2. Eğitim programının amaç ve hedeflerinin özellikleri

TS.1.2.1. Tıp fakültelerinin mezuniyet öncesi eğitim programının amaç ve hedefleri, tıp eğitimi sürecini, hekimin toplumdaki rol ve sorumluluklarını yerine getirmesine yönelik yetkinlikleri kapsayacak şekilde tanımlanmalıdır. Bu tanımlama sürecinde ulusal ve uluslararası tıp eğitimi amaç ve hedefleri mutlaka göz önüne alınmalıdır.

***Açıklama:** Eğitim programının amaç ve hedefleri, öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve tutumları içerir ve mezundan beklenen yeterlik ve yetkinlikleri tanımlar. Bu amaç ve hedefler, hekimin mesleki ve toplumsal beklentileri karşılmasına yönelik tüm yetkinlikleri kapsamalıdır. Kurumsal amaç ve hedefler ortaya konurken, öncesinde tanımlanmış ulusal ve uluslararası tıp eğitimi amaç, hedef ya da çıktılarıyla karşılaştırılmalıdır.*

Tıp fakülteleri eğitim programlarında, öğrencilerin mezuniyet aşamasında sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamalı ve eğitim programında yer vermelidir. Bu yetkinlikler şu alanları kapsamalıdır:

- *Temel ve klinik bilgi, beceriler*
- *Davranış ve sosyal bilimler, tıpta insan bilimleri, adli tıp, toplumsal ve etik öğeler*
- *Genel hekimlik becerileri (analitik, eleştirel düşünme, klinik sorgulama-akıl yürütme, problem çözme, bilgiye ulaşma ve kullanma, yaşam boyu öğrenme, iletişim, ekip çalışması vb)*

Bu yetkinlikler listesi, mezuniyet öncesi eğitime ayrılan süreye uygun ölçüde, hekimliğin tüm yönlerini kapsamalı; temel ve klinik bilimler ile ilgili bilgi ve beceriler yanı sıra hekime yakışır tutum ve davranışın kazandırılması için davranış bilimleri, sosyal bilimler ve insani bilimlerden de yararlanılmalıdır.

1.3. Eğitim programı amaç ve hedeflerinin duyurulması

TS.1.3.1. Tıp fakülteleri eğitim programı amaç ve hedeflerini mutlaka yayınlamış ve tüm taraflarla paylaşmış olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, eğitim programlarının amaç ve hedeflerini tıp eğitiminin tarafları olan fakülte yönetimi, öğretim elemanları ve öğrencilerin her an ulaşabileceği şekilde yayınlamış (basılı kitap-çık-, elektronik ortamda -tıp fakültesi web sayfasında- döküman) ve duyurmuş olmalıdır.*

1.4. Eğitim programı amaç ve hedeflerinin tanımlanmasında paydaş katılımı

TS.1.4.1. Tıp fakülteleri eğitim programı amaç ve hedefleri mutlaka ilgili tüm paydaşların geniş katılımıyla tanımlamış olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri eğitim programlarının amaç ve hedeflerini tanımlarken tüm paydaşların (fakülte yönetimi, ilgili kurullar, öğretim üyeleri ve öğrenciler gibi tıp eğitiminin taraflarının katkılarına almalıdır. Bu amaçla yürütülen çalışmaların tutanakları ve çalışma raporları tarafların katkılarına ve tanımlanan amaç ve hedeflere yönelik görüşlerini ortaya koyacaktır.*

GS.1.4.1. Tıp fakültelerinin amaç ve hedeflerinin tanımlanmasında meslek örgütleri, toplum ve sağlık bakanlığının katkı ve görüşleri alınmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, eğitim programlarının amaç ve hedeflerini tanımlarken meslek örgütleri (TTB, uzmanlık dernekleri vb) ve sağlık bakanlığının ortaya koyduğu prensip ve beklentiler ile bu kurumlarca yapılan araştırma sonuçlarını da göz önünde bulundurmalıdır.*

1.5. Eğitim programlarının düzenlenmesi ve uygulanmasında özerklik

TS.1.5.1. Tıp Fakülteleri yasal süreçleri tamamlamak koşuluyla kendi eğitim programlarını belirlenen temel amaç ve hedefler doğrultusunda düzenlemek ve uygulamak konusunda özerkliğe sahip olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri ulusal ve uluslararası yasalar çerçevesinde tanımlanan koşulları yerine getirmek ve bu koşullara uygun mezunlar vermek sorumluluğundadır. Bu sorumluluğu yerine getirirken eğitim programında yer alan ünitelerin (ders, ders kurulu, modül, blok, staj) geliştirilmesi, öğretim ve değerlendirme yöntemlerinin seçimi, içerik oluşturulması ve güncellenmesi, öğretim üyelerinin geliştirilmesi, eğitim programının değerlendirilmesi konularında koşulları ve olanakları ölçüsünde kararlar almakta özerk olmalıdır.*

2. EĞİTİM PROGRAMI:

2.1. Eğitim programı modeli ve öğretim yöntemlerinin tanımlanması

TS.2.1.1. Tıp fakülteleri eğitim programı modeli ve öğretim yöntemlerini mutlaka tanımlamalıdır.

***Açıklama:** Tıp eğitimi alanındaki gelişmeler ve tıbbi bilginin çığ gibi büyümesi, öğrencilerin kendi kendine öğrenme yeteneklerini geliştirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla eğitim programı modelleri (Eğitici/Öğrenci merkezli, Disiplin/Sistem /Yaşam Döngüsü Temelli, Topluma Dayalı/Yönelik Eğitim gibi) ve eğitim yöntemleri (Probleme dayalı öğrenim, sunum, laboratuvar çalışması, alan çalışması, mesleksi beceriler, grup çalışması, özel çalışma modülü, göreve -taska- dayalı öğrenim, hasta başı eğitim gibi) ile ilgili olarak; öğreten merkezli klasik sistemden öğrenci merkezli probleme dayalı öğrenim uygulamalarına kadar değişen bir spektrum oluşmuş durumdadır. Tıp fakültelerinin bu spektrumdaki yerini belirleyebilmek için kullanmakta olduğu sistem ve yöntemleri ayrıntılı olarak tanımlaması gerekmektedir.*

GS.2.1.1. Tıp fakülteleri programlarında öğrenci merkezli eğitim uygulamalarına yer vermelidir.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, eğitim programları içerisinde öğrencilerinin öğrenme sorumluluğunu alabilecekleri ve kendi kendine öğrenme yeteneklerinin gelişmesini sağlayacak eğitim etkinliklerini planlamalı, bu amaca yönelik uygun öğretim yöntemlerini uygulamalıdır.*

2.2. Tıp fakülteleri eğitim programının temel özelliklerinin tanımlanması

TS.2.2.1. Tıp fakülteleri eğitim programının temel özelliklerini aşamalara/yıllara göre mutlaka tanımlamalıdır.

Açıklama: Eğitim programının temel bileşenlerinin (içerik, zorunlu, seçmeli dersler, alternatif uygulamalar) tanımlanmasında, yıllara ve entegrasyon için temel alınan organ sistemleri, vücut fonksiyonları, hekime başvuru nedenleri vb. başlıklara göre program şeması ya da haritası kullanılabilir. Bu şemada içeriğe ilişkin ana başlıklar ve bunun altında zorunlu ve seçmeliler; konu, süre ve yöntemi açıklayacak biçimde yer almalıdır.

GS.2.2.1. Tıp fakültelerinin eğitim programlarının her aşamasında seçmeli programlar ve bağımsız çalışma saatleri belli bir oranda yer almalıdır.

Açıklama: Eğitim programı ve öğretim yöntemleri, güncel öğrenme ilkelerine uygun olmalı, bugünün ve yarının hekimlerine bilimsel gelişmelere katılma fırsatı yaratmalıdır. Seçmeli etkinlikler (ders, uygulama, staj, tıp dışı uygulamalar, özel çalışma modülleri,gibi) öğrencilerin kendi eğilimlerine ve ilgi alanlarına uygun konularda daha derin çalışmalar yapmalarına olanak sağlamalıdır. Bağımsız çalışma saatleri de öğrencilerin sosyal ve akademik ilgilerine daha fazla zaman ayırabilmeleri için eğitim programları içinde yer almalıdır.

2.3. Eğitim programının topluma yönelik/topluma dayalı özellikleri

TS.2.3.1. Tıp fakülteleri eğitim programını mutlaka toplumun öncelikli sağlık sorunlarını içerecek şekilde kurgulamalıdır.

Açıklama: Tıp fakültelerinin eğitim programlarının geliştirilmesi ya da yenilenmesi sürecinde ülkenin ve toplumun özellikleri ve öncelikli sağlık sorunları göz önünde bulundurulmalıdır.

GS.2.3.1. Tıp fakülteleri tıp eğitimi süresince eğitim etkinliklerinin bir kısmını üçüncü basamak dışındaki sağlık kurumlarında ve toplum içinde gerçekleştirmelidir.

Açıklama: Eğitim programında öğrencilerin üniversite hastaneleri yanısıra birinci ve ikinci basamakta eğitim formasyonu kazanmış hekimlerin yanında staj ya da uygulamalara katılabilmesi (Topluma-dayalı eğitim) için çevredeki tüm sağlık kurumları ile işbirliği yapılmalıdır. Topluma dayalı eğitim etkinlikleri tıp eğitiminin erken dönemde başlatılmalıdır.

Tıp fakültesinin yer aldığı bölgedeki toplumun özellikleri, yerel sağlık koşulları, öncelikleri ve beklentileri ile ilgili veriler de eğitim programı planlanırken dikkate alınmalı ya da tıp fakültesi tarafından bu verileri elde etmeye yönelik çalışmalar yürütülmüş olmalıdır.

2.4. Eğitim programlarında bilimsel yöntem ilkeleri ve kanıta dayalı tıba yer verilmesi

TS.2.4.1.Tıp fakülteleri eğitim programları mutlaka analitik, eleştirel düşünmeyi geliştirecek, bilimsel yöntemlerini içerecek şekilde planlanmalıdır.

Açıklama: Öğrencilerin bilimsel düşünme ve araştırma yöntemleri konusunda deneyim kazanabilmeleri için temel ve klinik bilimlerde, seçmeli araştırma programları oluşturularak katılımları sağlanmalıdır.

GS.2.4.1.Tıp fakülteleri eğitim programlarında kanıta dayalı tıp uygulamalarına yer vermelidir.

Açıklama: Öğrencilerin, karşılaşacakları sağlık sorunları ve hastalıklarla ilgili karar verme ve problemleri çözme süreçlerinde tıbbi kanıt ve deneyimleri kullanabilme becerilerini geliştirecek uygulamalara eğitim programları içinde yer verilmelidir.

2.5. Eğitim programının entegrasyonu

TS.2.5.1. Tıp fakülteleri eğitim programlarında dikey ve yatay entegrasyonu mutlaka sağlamalıdır.

***Açıklama:** Eğitim programında entegrasyon hem öğrenmeyi kolaylaştırmak hem de hekimlik uygulamalarına uyum sağlamak açısından büyük önem taşır. Entegrasyon hem aynı uygulama dilimi içinde farklı disiplin ve kavramların entegrasyonu (yatay) hem de önceki ve sonraki uygulama dilimleri arasında (dikey); örneğin normal yapı ve fonksiyonun hastalık nedenleri, mekanizmaları ya da başvuru nedenleri ile entegrasyonu şeklinde olmalıdır. Önceki yıllarda edinilen bilgilerin ileride nasıl kullanılacağını, sonraki yıllarda ise hastalık belirtilerinin normal yapı ve fonksiyonda ne gibi değişiklikler yarattığını anlama ve değerlendirme fırsatı yaratır. Kısa tekrarlar ve önceki ya da sonraki bilgi ve uygulamalara atıflar öğrencinin bütünsel bakışını pekiştirir.*

GS.2.5.1. Tıp fakülteleri eğitim programlarının tüm aşamalarında, davranış ve sosyal bilimler, tıpta insan bilimleri, adli tıp, toplumsal ve etik öğeler, genel hekimlik becerilerine ilişkin uygulamalar yer almalıdır.

***Açıklama:** Sağlık hizmeti sunumu, toplumun hekimden beklentileri ve hekim-hasta ilişkisi rol tanımlarındaki gelişmeler tıp eğitiminde yeni yetkinliklerin de tanımlanmasına neden olmuştur. Bu yetkinlikler listesi, tıp eğitiminde temel ve klinik bilimler ile ilgili bilgi ve beceriler kadar mesleksi tutum ve davranışın kazandırılmasını da öncelikli hale getirmiştir. Bunun için davranış bilimleri, sosyal bilimler, insani bilimleri, adli tıp ve etik alanlarını içeren eğitim etkinliklerinin eğitim programlarının tüm aşamalarında yer alması gerekmektedir.*

GS.2.5.2. Tıp fakülteleri eğitim programları, öğrencilerin tıp eğitiminin erken dönemlerinde hasta ve toplumun sağlık sorunlarıyla karşılaşmasını sağlamalıdır.

***Açıklama:** Tıp eğitimi süresince erken dönemde hasta ile temas sağlanmalı, hastalıklardan korunma, sağlığın geliştirilmesi ve hasta hizmeti konularında gerekli*

sorumluluklar verilmelidir. Diğer sağlık çalışanları ile takım çalışması deneyimi kazanabilmesi için birinci basamakta çalışma olanağı hazırlanmalıdır.

2.6. Eğitim programının ulusal çekirdek müfredata uygunluğu

TS.2.6.1. Tıp fakülteleri eğitim programlarında fakültenin kurumsal hedefleri ve önceliklerinin yanı sıra ulusal çekirdek müfredata (ÇEP) uygunluğu mutlaka sağlamalıdır.

***Açıklama:** Eğitim programının çekirdek içeriğe uygunluğu karşılaştırmalı olarak değerlendirilmeli, temel konularda ulusal çekirdek müfredatın kapsanması sağlanmalıdır. Buna ek olarak tıp fakültesinin amaç ve hedefleri doğrultusunda kendi eğitim programı ve seçmelileri belirlenebilir. Seçmeliler belirli bir oranda tüm öğrencileri kapsamalı, başarılı öğrencilere daha fazla seçmeli olanağı verilebilmelidir.*

2.7. Öğrenciyi mezuniyet sonrası eğitim ve çalışma koşullarına hazırlama

TS.2.7.1. Tıp fakülteleri eğitim programları öğrenciyi mezuniyet sonrası eğitim ve çalışma koşullarına mutlaka hazırlamalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültesi mezunlarının olası çalışma alanları dikkatle değerlendirilmeli ve bu konuda öğrencilere danışmanlık verilmelidir. Ülkemizde bugün için zorunlu hizmet diploma geçerliliği için bir koşul olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre öncelikle zorunlu hizmette karşılaşılabilecek koşullar irdelenmeli, öğrencilerimizin bilgi, beceri, tutum, idari ve hukuki sorumluluk bakımından buna hazırlanması sağlanmalıdır. İntörnlük dönemindeki eğitim programı hekimlik yaşamına transfer edilecek bilgi, tutum ve becerileri pekiştirecek şekilde uygulanmalıdır.*

GS.2.7.1. Tıp fakülteleri öğrencilerine sürekli mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme motivasyonu kazandırmalıdır.

***Açıklama:** Eğitim programı içinde kullanılan öğretim ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yaşamboyu öğrenme becerilerini destekleyecek şekilde planlanmalıdır. Öğrenciler eğitim gereksinimleri konusunda özdeğerlendirme yapabilme, uygun bilgiye ulaşma, tanımlama, analiz ve sentez yapabilme konusunda kendilerini geliştirebilmelidir. Bu süreçte öğrencilerin bu becerilerini kullanabilecekleri etkinlikler düzenlenmeli, performansları değerlendirilmeli ve geribildirim verilmelidir.*

3. ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ:

3.1. Ölçme değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi ve duyurulması

TS.3.1.1. Tıp fakültelerinde kullanılan ölçme-değerlendirme yöntem ve ölçütleri mutlaka belirlenmiş, yayınlanmış, öğrenciler ve öğretim üyeleri tarafından biliniyor olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde öğrenci başarısını ölçme-değerlendirme amacı ile farklı yöntem ve araçlar kullanılmaktadır. Fakültelerin, ölçme değerlendirme sisteminin ilkelerini, kullandıkları yöntem ve araçların neler olduğunu, eğitim programındaki süreçlerle (ders, kurul, blok, staj v.b.) ilişkilerini, öğrenci geçme kalmasını nasıl etkilediklerini, öğrencinin hak ve sorumlulukları (bütünleme, tamamlama, sınava soru ve sonuçlarına itiraz, v.b) ile fakültenin sorumluluklarını ve sistemin işleyişini tarif eden bir resmi belgesinin (yönerge veya yönetmelik) olması, öğretim elemanları ve öğrencilerin bilgilendirme gereksinimlerine karşılık gelmesi ve gerektiğinde ulaşılabilecek şekilde yayımlanması gereklidir.*

3.2. Ölçme değerlendirme yöntemlerinin yıllara ve aşamalara göre tanımlanması

TS.3.2.1. Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme yöntemlerinin yıllara ve aşamalara göre kullanımını açıkça tanımlanmalıdır.

***Açıklama:** Ölçme değerlendirme yöntemlerinin tıp fakültesinin ilk yıllarından son dönemine kadar hangi yetkinlikleri ölçmeyi hedeflediği (matris), biçimlendirici (formative) ve karar verdirici (summative) özellikleri ile birlikte tanımlanmış ve öğrencilerin diledikleri an ulaşabilecekleri şekilde (program kitabı, web sayfası, kılavuzlar v.b) yayımlanmış olması gereklidir.*

3.3. Ölçme değerlendirilmede çoklu ve güncel yöntem ve gereç kullanımı

TS.3.3.1. Tıp fakülteleri amaç ve öğrenim hedefleri doğrultusunda her aşama/sınavda çoklu değerlendirme yöntem ve gereçlerini mutlaka kullanmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde ölçme-değerlendirme sistemi öncelikle bir “eğitsel tasarım” projesi olarak ele alınmalı, öğrenci başarısı/performansı değerlendirmesi “bilgi alanı” yanı sıra hekimlik mesleğinin gerektirdiği beceriler, tutumlar, davranışlar, sık karşılaşılan mesleki sorunları çözmekte kullanılacak verileri toplayabilme, analiz etme ve kullanmayı da içermeli ve bu alanlarda sadece öğrenme sonuçları değil öğrenme süreçleri de çoklu değerlendirme yöntemleri ile (nesnel yapılandırılmış klinik sınav, mini klinik sınav, çoktan seçmeli sınavlar, yapılandırılmış sözlü, açık uçlu yazılı, ödev, proje, portfolyo, bireysel performans gözlenmesi, ölçekler vb) sınanmalıdır.*

Öğrenenin, bir öğrenme görevi / hedefine odaklanma, kendi öğrenme-mesleki gelişim sürecinin planlandığı gibi yürüyüp yürümediğini izleme, kendi öğrenme sürecindeki zorlukları fark etme / tanı koyma, öğrenme sürecini gereken koşullara göre ayarlama becerileri de değerlendirme yapılması gereken alanlara girmektedir. Bu sonuncu alanın sürekli sınanması, öğrencilerin bağımsız öğrenmelerini destekleyecektir.

Tıp fakültelerinin uygulayacakları ölçme değerlendirme sistemi, değerlendirme biçim ve sıklıkları da göz önüne alınarak eğitim programının amaç, hedef, süreçleri ile program sonunda beklenen sonuçları desteklemelidir.

GS.3.3.1. Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme ile ilgili gelişmeler izlenmeli ve güncel yöntemler kullanılmalıdır.

GS.3.3.2. Tıp fakültelerinde uygun yöntemlerle öğrencilerin bireysel gelişimleri izlenerek geribildirim verilmelidir.

***Açıklama:** Her biri öğrenme alanları taksonomisinde (örn. bilgi, beceri, tutum) farklı karşılıklara denk gelen ölçme- değerlendirme yöntem ve uygulamaları, öncelikle ölçme*

ve değerlendirmenin geçerliğinin artırılması için tıp fakültesinin öğrenme hedefleri doğrultusunda çeşitlendirilmelidir. Bu amaçla, tıp fakültelerinde ğrenci başarısı/performansının değerlendirilmesi sürecinde yer alan tüm ilgililer, en azından, farklı ve güncel değerlendirme araçlarının kullanımını, avantaj ve sınırlılıklarını, kesin ve göreceli ölçütle değerlendirmenin amaçlarını, değerlendirmenin geçerlik, güvenirlik ve yararlılık özelliklerini biliyor olmalıdır. Tıp fakültesi, ğretim elemanlarını bu bilgi düzeyine ulaştıracak öğrenme fırsatları sunmalı, gerektiğinde danışabilecekleri bir yapı kurmalıdır.

Tıp fakülteleri, ğrencilerinin performansını lme-değerlendirme sonuçları üzerinden izleyip karşılaştırma yapacak ve öğrenme süreci sırasında ğrencilerinin öğrenme ve çalışma becerilerinde düzenleme/iyileştirme yapmalarına yol açacak bir geribildirim sistemi kurmalıdır. Sadece puan ya da değerlendirme sonuçları değil, öğrencinin ölçülen tüm alanlardaki bireysel ve karşılaştırmalı performansları, mümkün olan en detaylı geribildirim raporları (kişisel gelişim karneleri) ile öğrencilerine özel olarak iletmelidir. Bu amaçla eğitim programından bağımsız, yılda 2-4 kez, biçimlendirme amaçlı, fakülte sonu final sınavları niteliğinde gelişim sınav uygulamaları önerilmektedir.

3.4. lme değerlendirme uygulamalarının geçerlik ve güvenirliği

TS.3.4.1. Tıp fakültelerinde lme değerlendirme uygulamalarının geçerliği mutlaka değerlendirilmelidir.

Açıklama: Geçerlik, lme-değerlendirme uygulamalarının ve değerlendirme sonuçlarının amaçlarına ne düzeyde uygun olarak kullanıldığının hangi kanıtlarla desteklendiğidir. Bir diğer anlatımla bir lme-değerlendirme aracının veya yönteminin onunla ölçülmek istenen değişkeni ölçüp ölçmediğini ifade eder. Geçerlik lme işleminin ya da lme aracının kendisi ile ilişkili olmaktan çok lme sürecinin tamamı (hazırlık, uygulama, ölçüm sonuçlarını yorumlama ve kullanma) ile ilişkilidir. İstatistiksel bir takım değer ve rakamlara indirgenemez. Geçerlik, bir derece sorunudur.

Bir uygulama tamamen geçerli ya da geçersiz olmaktan öte, daha çok veya daha az geçerli olabilir. Ölçme-değerlendirme aracının kullanım amacına hizmet etme, uygun olma, istediği değişkeni ölçebilme derecesini belirten psikometrik bir niteliktir. Bir uygulamanın geçerliği, tam olarak, kendisiyle belirlenemez. Kullanılış amacına, uygulandığı gruba, uygulama ve puanlama biçimine de bağlıdır. Özetle geçerlik, belli bir grup için, belli bir amaç doğrultusunda yapılmış bir ölçüm ile yapılan yorumların uygunluğu ve ölçümün sonuçlarından yararlanılması ile değerlendirmeye ait yargıyı da içerecek şekilde ele alınması gereken bir niteliktir.

Tıp fakülteleri, en azından, ölçme-değerlendirme aracının biçimi (gerçekten ölçülmek istenen özelliği ölçüp ölçemeyeceği –yapı geçerliği), kapsamı (uygun sayıda ve değerlendirilecek alanı yeterince temsil edecek soruya / göreve sahip olması – kapsam geçerliği), değerlendirme sonuçlarının öğretim ve öğrenüme sürecine yönelik yorumlanması üzerinden uygulamalarının her biri ya da bütünü için geçerlik kanıtları arayışında olmalıdır.

Soruların güvenli koşullarda hazırlanması ve kullanılması konusunda özen gösterilmelidir.

GS.3.4.1. Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme uygulamalarının güvenilirliği değerlendirilmelidir.

Açıklama: *Güvenirlilik, yapılan ölçümün tutarlılığını ve doğruluğunu belirten bir kavramdır. Güvenilir bir ölçüm aynı şartlar altında hep aynı sonucu vermelidir. Bu doğruluk herhangi bir ölçme araç veya yönteminin, ölçtüğü değişkeni ne derece tutarlılık ve duyarlılıkla ölçebildiği ile belirlenir. Sistemik ve rastlantısal hataların azlığı oranında güvenilirlik artar. İstatistiksel yöntemlerle bir ölçme-değerlendirme aracının güvenilirlik düzeyi hesaplanabilir. Bir ölçüm sonucunun güvenilirliği, bu ölçüm sonuçlarının geçerliği ve genellenebilirliğinin gösterilebilmesi için mutlak gereken bir özelliktir ve farklı yöntemlerle değerlendirilebilir.*

Tıp fakülteleri, öğrenci performansının ölçüm süreçlerinin sistematik ve rastlantısal hatadan arındırılmış olmasına çalışmalı ve bunun kanıtlarını aramalıdır.

3.5. Ölçme değerlendirme uygulamalarının öğrenmeyi desteklemesi

TS.3.5.1. Tıp fakültelerinde ölçme ve değerlendirme, mutlaka öğrenmeyi motive edecek ve bilgi, beceri ve tutum hedeflerinin entegrasyonunu sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

***Açıklama:** Ölçme-değerlendirme; içeriği, yöntemi, zamanlaması, sonuçlarının nasıl kullanıldığı ile öğrenme ve eğitimi etkiler. Uygulamaların özellikle öğrenenlerin performansını arttırmak yönünde motive edici ve verilen geribildirimle düzenleyici etkisi önemlidir. Bunun yanı sıra uygulamanın, programın güçlü ve zayıf yönlerinin ve eğitim-öğretim stratejilerinin değerlendirilmesi, geliştirilmesi ya da değiştirilmesi anlamında da ipucu verebilme potansiyeli gözden kaçırılmamalıdır. Karar verdirici yanı yüksek düzeyde olan sınavlarda (mezuniyet, yeterlilik, final, kurul v.b.) psikometrik niteliklere daha fazla önem verilmesi gerekirken; eğitim süreci içindeki biçimlendirici ölçme-değerlendirme uygulamalarında, eğitsel etki daha ön planda tutulmalıdır.*

Sonuç olarak ölçme ve değerlendirme eğitimi yönetir. Neyin sınındığı, sınıananların neye göre ve nasıl hazırlandığını, ne öğrendiklerini belirleyecektir.

GS.3.5.1. Ölçme değerlendirme uygulamalarının yararlılığı ve sonuca etkisi izlenmeli, değerlendirilmeli ve gösterilmelidir.

***Açıklama:** Bir ölçme-değerlendirme aracı ya da sisteminin yararlılığı teorik olarak; psikometrik nitelikleri (geçerlilik ve güvenilirlik), eğitsel etkisi ve kullanılabilirliği ile ilgili diğer nitelikleri (maliyeti-uygulanabilirliği, öğrenci ve öğretim üyeleri tarafından kabul edilebilirliği) ile doğrudan bağlantılıdır.*

Eğitsel etki hesaplanamayan ancak değerlendirilip tanımlanabilir bir niteliktir. Ölçme-değerlendirme sürecinin, eğitim programı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin bu sürece katılanlar tarafından mutlaka değerlendirilmesi gerekir.

4. ÖĞRENCİLER:

4.1. Öğrenci seçimi, alımı ve sayısı konularında izlenen politika

TS.4.1.1. Tıp fakültelerinin hedefleri, yürüttükleri eğitim programının özellikleri, insangücü ve altyapı kapasitesi ile bağlantılı olarak öğrenci seçimi, alımı, sayısı konularında mutlaka politikası, görüşü ve önerileri olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültesinin öğrenci seçimi, alımı ve sayısı konusunda hem ulusal düzeyde bir politika ve önerilere sahip olması hem de uyguladığı eğitim programı zemininde değerlendirilmiş kurumsal olanakları doğrultusunda en etkin eğitim verebileceği azami öğrenci sayısının belirlenmiş olması gerekir.*

GS.4.1.1. Tıp fakülteleri, öğrenci seçimi ve sayısı ile ilgili ulusal bir politika oluşturulması konusunda çalışmalar yapmalı, ulusal politika belirleyici ve uygulayıcılara katkı sunmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, öğrenci seçimi ve sayısı ile ulusal bir görüş oluşturulması için diğer tıp fakülteleri, meslek örgütleri, sağlık bakanlığı ve toplum temsilcileri ile toplantılar, çalışmalar düzenlemeli, yapılan çalışmalar ve bulunan katkıları gösteren toplantı tutanağı, sonuç bildirgesi, kitap, kitapçık, web sayfası gibi ürünleri tüm taraflarla paylaşmalıdır. Ayrıca ülkenin hekim gereksinimi, istihdam olanakları ve koşullarına yönelik araştırmalar yapılarak sonuçları topluma açıklanmalıdır.*

4.2. Öğrenci temsiliyeti

TS.4.2.1. Tıp fakülteleri eğitim-öğretim ile ilgili tüm süreçlerinde eğitimin önemli bir paydaşı olarak öğrenci temsiliyetini mutlaka sağlamalıdır.

***Açıklama:** Öğrencilerin tıp fakülteleri eğitim-öğretim sürecinde kurullardaki temsiliyetleri ya da eğitimin her aşamasındaki katkıları eğitim programının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi açısından çok önemlidir. Öğrenci temsiliyeti*

sembolik değil, temsilcilerin bizzat tüm süreçlere aktif katkı ve katkısını alacak şekilde kurgulanmalıdır.

GS.4.2.1. Tıp fakültelerinin eğitim-öğretim ile ilgili tüm süreçlerinde öğrencilerin yer alması için öğrenci temsilciliği tanıtılmalı ve katılım özendirilmelidir.

***Açıklama:** Eğitimle ilgili kurullara öğrencilerin temsilci olarak katılımı desteklenmeli ve özendirilmelidir. Kurullardaki öğrenci temsiliyeti düzeneği, tüm öğrencilere duyurulmalı, tanıtılmalı, uygun seçim ortamları yaratılmalı ve öğrencilerin temsilci belirleme süreçlerine katılımı sağlanmalıdır.*

Öğrencilerin doğrudan ya da dolaylı olarak eğitim yönetimine katılmasını sağlayan yapılanmalar (öğrenci konseyi vs.) oluşturulmalı, bu yapıların kurumsallaşması için bu oluşumun kuruluşu, çalışma esasları ve işleyişini gösteren belgeler hazırlanmalıdır. Bu yapılar öğrencilere duyurulmalı, bu yapılarda yer almak özendirilmelidir.

4.3. Öğrencilere yönelik danışmanlık hizmetleri

TS.4.3.1. Tıp fakültelerinde öğrenciler için akademik ve sosyal danışmanlık hizmetleri mutlaka sağlanmalı ve sürdürülmelidir.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde öğrenciler için yapılandırılmış akademik ve sosyal danışmanlık hizmetleri bulunmalıdır. Bu hizmetler öncelikle öğrencilerin, tıp fakültesinin eğitim ortamına ve sosyal koşullara uyum sağlamalarını, sorunların üstesinden gelebilmelerini, etkin öğrenme ve mesleki gelişimlerini desteklemeyi amaçlamalıdır.*

GS.4.3.1. Tıp fakültelerinde akademik ve sosyal danışmanlık hizmetleri öğrenciler ve mezunlar için kurumsal hale getirilmelidir. Danışmanlık hizmetinde engelli öğrencilerin gereksinimlerinin saptanması ve giderilmesi ile ilgili faaliyetler de yer almalıdır.

GS.4.3.2. Tıp fakültelerinde öğrenciler için psikolojik danışmanlık hizmetleri sağlanmalıdır.

GS.4.3.3. Tıp fakültelerinde öğrenciler için kariyer danışmanlık hizmetleri sağlanmalıdır.

***Açıklama:** Akademik ve sosyal danışmanlık hizmetleri öğrenciler ve mezunlar için kurumsallaşmalı, belli kurallar çerçevesinde hizmeti verenler ve hizmet biçimleri tanımlanmalıdır.*

Öğrencilerin tıp eğitimi süresince psikolojik açıdan desteklenmeleri için psikolojik danışmanlık hizmetleri ve kariyer gelişimlerine yönelik danışmanlık hizmeti sağlanmalıdır. Mezuniyet sonrası eğitim olanakları, uzmanlık alanları, yüksek lisans ve doktora seçenekleri ve araştırma merkezleri örneklerle tanıtılmalıdır. Bu hizmetlerin kimler tarafından verilmekte olduğu ve bunlardan faydalanma biçimi tanımlanmış olmalı ve öğrencilere duyurulmuş olmalıdır.

4.4. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklar

TS.4.4.1. Tıp fakülteleri, öğrencilere sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanakları mutlaka sağlamalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri içinde ya da üniversite şemsiyesi altında öğrencilere sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklar sağlanmalı, öğrencilerin bunlardan yararlanması teşvik edilmeli yararlanma biçimi ve oranı izlenmelidir.*

GS.4.4.1. Tıp fakülteleri öğrencilerin sosyal sorumluluk projelerine katılmalarını özendirilmeli ve katılımlarının akademik başarı değerlendirmelerine katkısını sağlamalıdır.

GS.4.4.2. Tıp fakülteleri sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklara katılım ile öğrenciler ve öğretim elemanlarının etkileşimlerinin artırılmasını sağlamalıdır.

GS.4.4.3. Tıp fakülteleri gereksinimi olan öğrencilerine burs, yarı zamanlı iş gibi ekonomik destek olanakları sağlamalıdır.

***Açıklama:** Sosyal sorumluluk projeleri olarak tanımlanan, toplumun gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan projelerde öğrencilerin yer almaları duyurulmalı ve projelere katılımın akademik başarıya katkı sunması sağlanarak özendirilmelidir.*

Tıp fakültelerinde yürütülen sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerde öğretim elemanları ile öğrencilerin birlikte yer almaları sağlanarak etkileşimleri artırılmalıdır.

Tıp fakülteleri öğrencilerinden gereksinimi olanlara kurum içinden ya da dışından burs olanakları sağlanmalı, öğrencilere yarı zamanlı iş olanaklarının duyuruları ulaştırılmalı, üniversite içinde yarı zamanlı iş olanakları tanımlanmalıdır.

4.5. Öğrencilerle sürekli ve düzenli iletişim

TS.4.5.1. Tıp fakülteleri öğrencilerle her aşama/yılda sürekli ve düzenli iletişim sağlayacak mekanizmaları (sosyal, idari, akademik) mutlaka oluşturmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri öğrencilerinin her aşamada görüşlerini, eksik ve geliştirilmesi gereken konularda katkı ve önerilerini sunmalarını, tıp fakültesi içinde akademik ve sosyal bağlamda iletişimi sağlamak amacıyla yüz yüze ya da elektronik haberleşme yöntemlerini kullanmalıdır. Düzenli sosyal ve kültürel etkinlikler de bu iletişimi güçlendirecektir.*

5. PROGRAM DEĞERLENDİRME:

5.1. Program değerlendirme sistemi

TS.5.1.1. Tıp fakültelerinde, eğitim programını ve öğrencilerin gelişimini izleyen, programa ilişkin görüş ve önerilerin tanımlanması ve ele alınmasını sağlayan bir program değerlendirme sistemi mutlaka olmalı ve en az düzenli olarak toplanan öğretim üyesi ve öğrenci geribildirimleri ve eğitim programı hedefleriyle ilişkilendirilmiş öğrenci performansı izlemlerini kapsamalıdır.

***Açıklama:** Eğitim programının değerlendirilmesi, program geliştirme ve öğretim tasarımı sürecinin bir parçasıdır. Eğitim programının değerlendirilmesi, programın geliştirilmesi ve/veya etkinliğinin gösterilmesi amacıyla yönelik olarak eğitimle ilgili tüm ögeler üzerinden kesitsel ve/veya sürekli veri toplanması, analizi ve yorumlanması süreci olarak tanımlanabilir.*

Değerlendirme amacı ve yöntemine göre farklı model ve yaklaşımlar tercih edilebilir. Program değerlendirmede nicel ve nitel yöntemler ayrı ya da birlikte kullanılabilir. Program değerlendirme kapsamında program işleyişi, öğrenen katılımı, öğrenen-egitici tepkisi, öğrenci başarısı ve performansı, öğrenilenlerin hekimlik uygulamalarına yansıtılması, mezunların çalıştığı kuruma ve topluma etkisi, öğrenci-mezunların izlemi gibi alanlar yer alabilir.

GS.5.1.1. Tıp fakülteleri evrensel eğitim programı değerlendirme modellerinden yararlanarak, fakülteye özgü kapsamlı bir eğitim programı değerlendirme sistemi geliştirilmelidir.

GS.5.1.2. Program değerlendirme kapsamında programın bağlamı, girdileri, süreci ve çıktılarına yer verilmeli, mezunların tıbbi kariyerlerine ilişkin bilgiler değerlendirilmelidir.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde evrensel ölçülerde program değerlendirmesi yapmak üzere hem sürecin hem de ürünün değerlendirildiği yaklaşımlar uygulanmalıdır. Bu kapsamda eğitim programına yönelik planlama, yapılandırma, uygulama ve yeniden*

düzenleme ile ilgili kararların alınmasını sağlayacak bilgilerin toplanması gerekmektedir. Bu bilgilerin toplanabilmesi için programın dört aşaması: bağlam (çevre, koşullar, eğitim ortamı), girdi (çalışma planları, stratejiler, kaynaklar, bütçe, eğiticiler, öğrenciler), süreç (eğitim etkinlikleri, uygulamalar) ve çıktılar (kısa ve uzun erimli hedefler) değerlendirilmelidir.

Tıp fakültelerinden mezun olan öğrencilerin eğitimden sonra ne yaptığı değerlendirilmelidir. Bunun için mezunların tıbbi kariyerlerine ilişkin bilgiler, gözlemci raporları, verimlilik ölçümleri, zaman-iş incelemeleri, kendini değerlendirme ölçekleri, günlükler, görüşme programları, soru formları vb kullanılır.

5.2. Program değerlendirme sonuçlarının paylaşım ve kullanımı

TS.5.2.1. Tıp fakülteleri program değerlendirme sonuçlarını mutlaka fakülte yönetimi, akademik görevliler, öğrenciler ile paylaşmalı ve programın iyileştirilmesi yönünde kullanmalıdır.

***Açıklama:** Genel bir kural olarak sonuçları kullanılmayacaksa değerlendirme yapılmaması önerilmektedir. Bu çerçevede program değerlendirmenin amacı ve sonuçlarının nasıl kullanılacağı (programı iyileştirmek, etkinliğini göstermek v.b) mutlaka belirlenmiş olmalı ve uyulmalıdır.*

Programı geliştirme-iyileştirmeye yönelik program değerlendirme çalışmalarının sonuçları fakülte yönetimi, akademik görevliler, öğrenciler ile paylaşılmalıdır.

GS.5.2.1. Tıp fakülteleri, program değerlendirme süreci ve sonuçlarının geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarını toplamalı ve göstermelidir.

Tıp fakülteleri, program değerlendirme yöntemlerinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmalıdır. Böylece kullanılan değerlendirme yönteminin ölçülmek istenen değişkeni ölçüp ölçmediği ve ne derece tutarlılık ve duyarlılıkla ölçebildiği belirlenir.

GS.5.2.2. Tıp fakülteleri dış değerlendirme yöntem ve süreçlerini kullanmalıdır.

Açıklama: *Tıp fakülteleri kurumsal değerlendirme için ulusal ya da uluslararası kurum ve kuruluşlardan değerlendirme hizmeti almalı ve eğitim programı ile ilgili sürdürme, geliştirme ve değiştirme kararlarını almalıdır.*

6. ÖĞRETİM ELEMANLARI (AKADEMİK KADRO):

6.1. Akademik Kadro Politikası

TS.6.1.1. Tıp fakültelerinin, yürüttükleri eğitim programlarının özellikleri, araştırma ve hizmet yükleri arasında belirli bir denge gözetilen, akademik kadro yapısı ve kadro gelişimine yönelik bir politikası mutlaka olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinin akademik kadrolarını (tıp-tıp dışı, temel-klinik bilimciler, tam-yarı zamanlı) oluştururken izleyeceği temel prensipleri ve politikaları olmalıdır. Kadro politikası, fakültenin eğitim yükü, öğretim üyesi-öğrenci oranı, yönetsel ve idari kadro gereksinimleri ile araştırma ve sağlık hizmet yükünü gözetilen kriterler içermelidir. Akademik kadro bu kriterler çerçevesinde ve ayrıca mevcut öğretim elemanı sayıları, yaş ve kıdem durumları ve gereksinimi karşılama durumu dikkate alınarak belirlenmelidir.*

GS.6.1.1. Tıp fakülteleri, kadro gelişimine yönelik gerçekçi bir stratejik planlama yapmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, kadro gelişimine yönelik planlama yaparken; eğitim, araştırma ve sağlık hizmeti sunumunun kalitesini geliştirecek olan stratejilerini oluşturmalı, bu stratejileri ölçülebilir hedeflere dönüştürmeli ve performans göstergelerini belirleyerek onları sürekli izlemelidir.*

6.2. Öğretim elemanı seçim, atama ve yükseltmeleri

TS.6.2.1. Tıp fakülteleri öğretim elemanı seçim, atama ve akademik yükseltmelerde mutlaka akademik liyakatı göz önüne almalı ve kriterler kullanılmalıdır. Eğitici gelişimi programlarına katılımın belgelenmesi atama kriterleri arasında mutlaka yer almalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, öğretim elemanlarının seçim, atama ve yükseltmeleri için Yüksek Öğretim Mevzuatına ek olarak, vizyon ve misyonu doğrultusunda kendi*

kriterlerini oluşturmalıdır. Bu kriterler eğitim, araştırma ile diğer akademik ve mesleki alanlarındaki tım etkinlikleri bir denge gızeterek kapsamalı; ızđretim elemanlarının eğitimle ilgili etkinliklere aktif katılım ve katkısını ızzendirecek şekilde kurgulanmalıdır.

GS.6.2.1. Tıp fakültelerinin üniversitenin genel seçim, atama ve akademik yükseltme kriterlerinin yanı sıra, amaç ve işlevleri doğrultusunda ek kriterleri olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinin ızđretim elemanı kapasitesinin düzenli olarak, belirtilen alanlardaki ihtiyaçlar ve eğitim, araştırma ve hizmet yükü açısından belli bir dengeyi koruyarak sürekli gözden geçirilmesi gerekir. Seçim, atama ve akademik yükseltme kriterleri Yükseköğretim Mevzuatında yapılan değişiklikler, Üniversitelerarası Kurulun aldığı kararlar, Sağlık Bakanlığı tüzük ve yönetmelik değişiklikleri çerçevesinde periyodik olarak güncellenmelidir.*

6.3. ızđretim elemanlarının görev ve sorumlulukları

TS.6.3.1. Tıp fakülteleri, akademik kadrolarının görev ve sorumluluklarını çalışma alanları ve akademik düzeylerine göre mutlaka belirlemeli ve duyurmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde ızđretim elemanlarının görev tanımlarının net olarak yapılmış olması gerekir. Her ızđretim elemanının ızđretim üyesi, ızđretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzman statüsü farklılıkları gızetilerek 2547 sayılı YÖK kanununda belirtilenler dışındaki kuruma özđü görev ve sorumluluk tanımlamaları, eğitim yükü, eğitimin koordinasyonu, sağlık hizmet sunumu ve araştırma faaliyetleri açısından yükümlülükleri ayrı ayrı belirlenmeli ve ilgililerle paylaşılmış olmalıdır.*

GS.6.3.1. Tıp fakülteleri, akademik kadrolarının görev ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini düzenli olarak izlemeli ve değerlendirmelidir.

GS.6.3.2. Tıp fakülteleri, öğretim elemanlarının eğitsel performanslarını ayrıca izlemeli, değerlendirilmeli ve ödüllendirmelidir.

GS.6.3.3. Tıp fakülteleri, araştırma görevlilerinin mezuniyet öncesi tıp eğitiminin yürütülmesindeki görev ve sorumluluklarını açıkça belirlemiş olmalı, izlemeli, değerlendirmeli ve ödüllendirmelidir.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri, akademik kadronun eğitim yükü, eğitimin koordinasyonu, sağlık hizmet sunumu ve araştırma faaliyetleri açısından tanımlanan görev ve sorumluluklarını yerine getirme düzeylerini uygun ölçütler kullanarak sürekli olarak değerlendirmelidir.*

Tıp fakülteleri, öğretim elemanlarının eğitsel performanslarını (ders verme, eğitim yönlendiriciliği, sınav yapma, program geliştirme ve değerlendirme, eğitim materyali oluşturma, akademik ve sosyal danışmanlık, kurul ve komisyonlarda görev alma, vb.) eğitimin tüm tarafları üzerinden alınan geribildirimler ve yürütülen değerlendirmeler aracılığıyla izlemeli ve belirlenecek kriterler üzerinden bir ödül sistemi geliştirmelidir.

Tıp fakültelerinde görev yapan araştırma görevlileri aslında uzmanlık eğitimi öğrencisi olmakla birlikte tıp fakültelerindeki eğitim programlarının yürütülmesinde yardımcı öğretim elemanı olarak da görev yapmaktadırlar. Tıp fakülteleri, araştırma görevlilerinin eğitsel görev ve sorumluluklarını tanımlamalı, performanslarını değerlendirmeli ve belirlenecek kriterler üzerinden bir ödül sistemi geliştirmelidir.

6.4. Eğitici gelişim programları

TS.6.4.1. Tıp fakültelerinin, akademik kadrolarının eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitici gelişimi programları mutlaka olmalıdır.

***Açıklama:** Öğretim elemanlarına eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitim becerileri, ölçme değerlendirme, iletişim becerileri, program geliştirme vb. alanlarda tıp eğiticisi geliştirme programları düzenlenmelidir.*

GS.6.4.1. Tıp fakülteleri akademik kadrolarının eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitici gelişimi programlarını, belirli bir plan ve program dahilinde aşamalı, sürekli ve kurumsal bir çerçevede sürdürmelidir.

GS.6.4.2. Eğitici gelişimi programlarına katılım özendirilmeli, finansal ve idari destek sağlanmalıdır.

GS.6.4.3. Eğitici gelişim programlarının etki ve etkinliği değerlendirilmelidir.

GS.6.4.4. Tıp Fakülteleri eğitimle ilgili belirledikleri görevler için belirli eğitim programlarına (sertifika, diploma v.b) katılım şartını bir kriter olarak kullanmalıdırlar.

***Açıklama:** Etkili bir eğitim için alan bilgisi kadar eğitim programı geliştirme, değerlendirme ve öğretim yöntemleri konusunda da bilgi sahibi olmak gereklidir. Tıp fakültesi eğitim programının yürütülmesinde görev alan öğretim elemanları da bu donanıma sahip olmalıdır. Fakülteler öğretim elemanlarının bu donanıma sahip olması gereken eğitimleri kendi bünyelerindeki birimlerden (tıp eğitimi anabilim dalı/birimi) ya da üniversitedeki diğer fakültelerdeki birimlerden destek alarak yürütmelidir. Bu eğitimler akademik kadronun eğitici özelliklerini yükseltmek, geliştirmek ve güncellemek üzere farklı hedef kitleler ve aşamalar için tanımlanmalı, öğretim elemanlarının bu eğitimlere katılımı hem görev almada bir kriter hem de özendirici olma özelliklerini taşımalıdır. Öğretim elemanlarının fakültede, ulusal ya da uluslararası düzeyde eğitici gelişim programlarına katılımı özendirilmeli ve desteklenmelidir.*

6.5. Öğretim elemanlarının sürekli mesleksi gelişimi

TS.6.5.1. Tıp fakülteleri akademik kadrolarının bireysel ve sürekli mesleksi gelişimlerini mutlaka özendirilmeli ve desteklenmelidir.

***Açıklama:** Sürekli mesleksi gelişim; mezuniyet öncesi tıp eğitimi ve tıpta uzmanlık eğitimini tamamladıktan sonra başlayan ve her hekimin çalışma hayatı boyunca devam*

eden, eğitim ve gelişim dönemidir. Sağlık hizmeti kalitesi, hasta memnuniyeti, güncel bilimsel gelişmelerin izlemi, eğitim ve tıp alanındaki mevcut mesleki bilgilerin gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi, toplumun gereksinimlerinin giderilmesi, sürekli mesleki gelişim kapsamındadır. Sürekli mesleki gelişim programları gereksinimler doğrultusunda oluşturulur. Tıp fakülteleri, akademik kadrolarının mesleki gelişimlerine yönelik olarak amaca uygun kapsam ve sayıda sürekli mesleki gelişim programları tasarlamalı, bu programlara öğretim elemanlarının katılımını sağlamalı, kendi dışında düzenlenen programlara katılımı özendirilmeli ve desteklemelidir.

GS.6.5.1. Tıp fakülteleri akademik kadrolarının sürekli mesleki gelişim etkinliklerine katılmaları için idari ve ekonomik desteği kurumsal bir çerçevede sürdürmelidir.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri öğretim elemanlarının sürekli mesleki gelişime yönelik seminer, toplantı, çalıştay, kongre, sempozyum ve benzeri etkinliklere katılımını belirleyeceği esaslar çerçevesinde idari ve ekonomik açıdan desteklemeli ve bu eğitimlere katılımı özendirilmelidir.*

7. EĞİTSEL KAYNAK VE OLANAKLAR:

7.1. Akademik birim, altyapı ve olanaklar

TS.7.1.1. Tıp fakültelerinde, eğitim modellerine uygun öğrenme ortamı alt yapısı ve olanakları ile temel akademik birimler bulunmalıdır.

***Açıklama:** Eğitim programının amaçlandığı gibi uygulanabilmesi için eğitim ortamı hem öğretim elemanları hem de öğrenciler için yeterli olacak biçimde planlanmalıdır. Bu ortamlar zaman içinde ortaya çıkacak gereksinimlere uygun hale getirilebilir olarak planlanmalı ve gerektiğinde ihtiyaca yanıt verecek şekilde geliştirilebilmelidir. Öğrenme ortamları derslikler, küçük grup çalışmalarının yapılabileceği odalar, laboratuvarlar, kütüphane, bilgi teknolojisi ile ilgili birimler ve dinlenme-sosyal etkinliklerle ilgili ortamları kapsamalıdır. Her bir birim hem öğrenci ve öğretim elemanı sayısı hem de eğitim modelinin özellikleri dikkate alınarak planlanmalıdır. Eğitim ortam ve olanakları engelli öğrencilerin varlığı gözetilerek onların gereksinimleri doğrultusunda düzenlenmelidir.*

Tıp fakülteleri, eğitim programlarının gerektirdiği akademik yapılanmaları (koordinatörlük, ders kurulu/staj/blok kurulları) kurmuş ve temel tıp bilimleri, dahili tıp bilimleri ve cerrahi tıp bilimleri bölümlerine bağlı akademik örgütlenme yapısını Ulusal Çekirdek Eğitim Programını (ÇEP) gerçekleştirebilecek düzeyde yapılandırmış olmalıdır.

GS.7.1.1. Tıp fakülteleri eğitim programlarında topluma dayalı tıp eğitimi uygulamalarının gerçekleştirilebileceği öğrenme ortamlarıyla ilgili olanakları yaratmalı ve geliştirmelidirler.

GS.7.1.2. Tıp fakülteleri öğrencilerine simüle/standardize hasta ile eğitim ve değerlendirme olanakları sunmalıdırlar.

GS.7.1.3. Tıp fakülteleri eğitimle ilgili düzenleme uygulamalarının bilimsel altyapı ve desteğini sağlamak üzere bünyelerinde işlevsel Tıp Eğitimi Anabilim Dalları / birimleri oluşturmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerindeki eğitim ortamları yalnızca hastaneler ile sınırlı kalmamalı, birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunan kurumların uygun bir birleşimi sağlanmalıdır. Toplumun kendisi de uygun bir plan ve programla eğitim ortamı olarak mutlaka değerlendirilmelidir.*

Öğrencilere iletişim becerileri ve klinik becerilerin kazandırılabilmesi için özel şekilde tasarlanmış mesleksi beceri laboratuvarları ile simüle/standardize hasta ile eğitim ve değerlendirme olanakları sağlanmalıdır.

Eğitsel kaynak ve olanakların planlanmasında mutlaka tıp eğitimi anabilim dalları ile işbirliği yapılmalı, bu nedenle tıp fakülteleri bünyelerinde işlevsel tıp eğitimi anabilim dalları / birimleri oluşturulmalıdır.

7.2. Klinik eğitim ortamı ve fırsatları

TS.7.2.1. Tıp fakülteleri öğrencilerine yeterli klinik deneyim sağlayacak eğitim ortam ve fırsatlarını mutlaka sunmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültesinde klinik eğitim, yeterli hasta sayısı dahil olmak üzere gerekli olanaklara sahip olmalıdır. Özellikle hasta sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olmadığı durumlarda, başka kurumlarla işbirliği yapılabilecek bir düzenlemeye açık olunmalıdır. Yine klinik eğitim ortamları (poliklinik, servis, ameliyathane, acil servis, yoğun bakım.v.b) toplumun gereksinimlerine yanıt verecek olanaklar ve hasta çeşitliliğine sahip olmalıdır.*

GS.7.2.1. Tıp fakülteleri öğrencilerine mümkün olan en erken dönemden itibaren ayaktan bakım birimleri, birinci ve ikinci basamak sağlık kurumlarında klinik deneyim edinme ve öğrenme fırsatı sunmalıdır.

Açıklama: Tıp fakülteleri, öğrencilerinin sağlık hizmeti sunulan ortam ve koşulları tanınması ve hasta temasının ilk yıllardan itibaren başlayarak sağlanması konularında gerekli düzenlemeleri yapmalı, bu deneyimlerin yaşanacağı birinci ve ikinci basamak sağlık kurumları ile işbirliği yapılmalıdır.

7.3. Araştırma eğitim fırsatları

TS.7.3.1. Tıp fakülteleri, öğrencilerine temel ve uygulamalı araştırmaları eleştirel okuyup anlayabilecekleri ve mesleki uygulamalarında kullanabilecekleri düzeyde eğitim fırsatlarını mutlaka sunmalıdırlar.

Açıklama: Tıp fakülteleri, eğitim programlarında öğrencilere belirli düzeyde temel ve uygulamalı araştırmaları eleştirel okuma ve araştırma yapma hedefine yönelik öğrenme fırsatları sunmalı, öğrenciler araştırma yapmak için araç-gereç, finansman, danışmanlık vb açısından desteklenmelidir.

GS.7.3.1. Tıp fakülteleri, öğrencileri tarafından planlan ve yürütülen araştırma süreçleri ile sonuçlarının paylaşılmasını, öğrencilerin kongrelere katılımlarını özendirilmeli, idari ve ekonomik olarak desteklemeli ve ödüllendirmelidirler.

Açıklama: Tıp fakülteleri yürütülen proje ve araştırmalara öğrenci katılımı ya da öğrencilerin araştırma yürütmeleri konusunda destekleyici koşulları sağlamalı, araştırma sonuçlarının toplantı ve kongrelerde paylaşılabilmesi için öğrencilerin bu etkinliklere katılımını özendirilmeli, idari izin ve ekonomik destek olanakları yaratılmalıdır.

Tıp fakülteleri, öğrencilerinin düzenleyeceği toplantı ve kongreler için idari ve ekonomik destek olanaklarını sağlamalıdır.

7.4. Mali kaynaklar

TS.7.4.1. Tıp fakülteleri eğitime özel uygun mali kaynak planlamasını mutlaka yapmalıdır.

Açıklama: Tıp fakülteleri üniversite bütçesi içindeki paylarını tıp eğitiminin desteklenmesi, yeni fiziksel ortamların ve eğitim koşullarının hazırlanması, eğitim araç-gereçleri, sarf ve laboratuvar malzemeleri ve bilgi kaynaklarının sağlanması konularında verimli şekilde kullanılmalı ve bu kullanımı mali yıl başlarında planlayarak görünür kılmalıdır.

7.5. Ulusal ve uluslararası işbirliği

TS.7.5.1. Tıp fakülteleri, öğrenci ve öğretim elemanlarını ulusal ve uluslararası değişim olanakları konusunda bilgilendirmeli, bu konuda olanaklar sunmalı, idari ve ekonomik olarak mutlaka desteklemelidir.

Açıklama: Tıp fakülteleri, ulusal ve uluslararası öğrenci/öğretim elemanı işbirliği ve ortak projelere ilişkin süreçleri tanımlamış olmalıdır. Ulusal ve uluslararası ilişkiler ve değişim programları (Farabi, Erasmus vb) ile olanakları paydaşlara duyurulmuş, gerekli bilgilendirme yapılmış ve katılımlar destekleniyor olmalıdır. Tıp fakülteleri, uluslararası değişim programlarına uyum sürecinde eğitim programını Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) içerisinde tanımlamış ve uyguluyor olmalıdır.

GS.7.5.1. Tıp fakülteleri ulusal öğrenci değişimi program ve olanakları konusunda plan ve politikalar oluşturmalıdır.

Açıklama: Tıp fakülteleri, diğer eğitim kurumları ile işbirliği yapacak bir politikaya sahip olmalı, bölgesel ve ulusal öğrenci değişim programları için olanaklar yaratılmalıdır. Değişim yapılacak kurumlar diğer tıp fakülteleri olabileceği gibi, sağlık alanındaki farklı eğitim kurumlarını da içermelidir.

8. YÖNETİM VE YÜRÜTME:

8.1. Tıp fakültesi yönetim yapısı

TS.8.1.1. Tıp Fakültesinin yönetim yapısı, örgütlenme şeması ve üniversite ile ilişkileri mutlaka tanımlanmış olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültesi yönetim yapısı içinde dekan ve dekan yardımcılarının varsa eğitimle ilgili yönetim sorumluluğunda olanların (koordinatör, bölüm başkanı, v.b) görev paylaşımları belirtilmiş, akademik ve idari birimlerin yönetim altında yerleşimi tanımlanmış, yetki, görev ve sorumluluklar açıklanmış olmalıdır. Tıp fakültesi ve üniversite yönetimi arasındaki ilişkiler de tanımlanmış ve çalışma esasları belirtilmiş olmalıdır.*

8.2. Eğitim yönetimi örgütlenmesi

TS.8.2.1. Tıp fakülteleri eğitim modellerine göre yetkin bir eğitim yönetimi örgütlenmesine mutlaka sahip olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri eğitimin planlanması ve yürütülmesinden sorumlu kurullarını, kimlerden oluştuğunu ve görev tanımlarını belirtmelidir. Kurulların çalışma ilke ve koşulları (karar alma, uygulama, raporlama düzenekleri), kurullar arası eşgüdümün sağlanma yöntemleri tanımlanmalıdır.*

8.3. Eğitim örgütlenmesi destek yapısı

TS.8.3.1. Tıp Fakültelerinde eğitim yönetimi örgütlenmesine teknik ve sekreteryal destek sağlayacak bir yapı mutlaka bulunmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde eğitimin yönetilmesine yönelik örgütlenme tamamlanmış olmalı, bu amaçla oluşturulmuş birveya daha fazla birim (örn. ders araçları, öğrenim kaynakları birimi, eğitim bürosu, öğrenci işleri) ve yeterli donanımına sahip idari, teknik eleman ve sekreterler bulunmalıdır. Bu birim(ler)de görev yapan personelin görev ve sorumlulukları tanımlanmış olmalıdır (Tıp Eğitimi Anabilim Dalları idari ve sekreteryal destek birimi sınıfında değerlendirilmemektedir).*

GS.8.3.1. Tıp Fakültelerinde eğitim yönetimi örgütlenmesini desteklemek üzere görev ve sorumlulukları açıkça tanımlanmış, veri girişi, istatistik analizler gibi teknik konularda özelleşmiş personelin bulunduğu bir birim bulunmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde yürütülen değerlendirme etkinliklerinde görev yapacak bir alt birim ve bu birimde çalışacak (veri girişi, istatistiksel analiz yapacak), işinin gerektirdiği eğitimi almış, görev ve sorumlulukları tanımlanmış personel bulunmalıdır.*

8.4. Yönetim kadrosu

TS.8.4.1. Tıp fakültelerinin dekanları mutlaka tıp fakültesi mezunu, akademik alanda yetkin, yeterli eğitim ve yönetim deneyimine sahip olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri eğitim verilen, sağlık hizmeti sunulan ve araştırmaların yürütüldüğü bir kurumdur. Bu kurumda yönetici olarak çalışan ve akademik personele liderlik yapan dekanların, her üç alanda da yeterli yetkinlik ve deneyime sahip olması gereklidir.*

GS.8.4.1. Tıp fakültelerinin yönetici kadrolarının çoğunluğu tıp fakültesi mezunu, akademik alanda yetkin, eğitim ve yönetim deneyimine sahip olmalıdır.

GS.8.4.2. Tıp fakültelerinin yönetici kadroları eğitim-öğretim, yönetim ve liderlik alanlarında donanımlı olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültesinin yönetici kadrolarında çalışanların da dekan gibi belirli bir yetkinlik düzeyinde ve deneyimli olması gerekir. Yönetici kadrolarda yer alan kişilerin tercihen eğitim, yönetim ve liderlik alanlarında eğitim almış olmaları gerekmektedir.*

8.5. Öğretim elemanları arası uyum ve işbirliği

TS.8.5.1. Tıp fakülteleri, uygulama hastaneleri ve eğitimin sürdürüldüğü diğer birimlerin yöneticileri ile öğretim elemanları, karşılıklı görev ve sorumluluk sınırlarını tanımalı ve mutlaka uyumlu bir işbirliği sürdürülmelidir.

***Açıklama:** Tıp fakültesi dekanlığı, uygulama hastanesi başhekimliği ve eğitimin sürdürüldüğü diğer birimlerin yöneticileri ile öğretim elemanlarının iş tanımları belirtilmelidir. Bu iş tanımlarından yola çıkarak tıp fakültelelerinin eğitim, araştırma ve hizmet işlevlerinin üst düzeyde yerine getirilebilmesi için işbirliği ortamları ve koşulları tanımlanmalıdır.*

GS.8.5.1. Tıp Fakülteleri işlevleriyle ilgili olarak, ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları, gönüllü organizasyonlar ve toplumla yapıcı bir etkileşim içinde olmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakülteleri hizmet verdikleri alanlarda bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeylerde farklı kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde olmalıdır. Ortak hedefler ya da kaygılar çerçevesinde ortak çalışmalar yapmalı ve projeler üretmelidir.*

9. SÜREKLİ YENİLENME VE GELİŞİM

9.1. Sürekli yenilenme düzeneği

TS.9.1.1. Tıp fakülteleri eğitim ve eğitimle bağlantılı araştırma ve hizmet işlevleriyle ilgili iç ve dış verileri mutlaka düzenli olarak toplamalı, değerlendirmeli, sürekli bir yenilenme düzeneği kurmalı ve gelişime yönelik olarak çalıştırmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültelerinde eğitim programı ve bileşenleri olan eğitim amaçları, eğitim-öğretim yaklaşımları, değerlendirme başlıklarında sürekli iyileştirme sistemlerinin kurulması ve çalıştırılması, bu alanlarla ilgili ölçme, değerlendirme ve iyileştirmelere ilişkin kanıtların da böyle bir kalite güvence sistemine dayandırılması gerekmektedir.*

GS.9.1.1. Tıp fakülteleri sundukları hizmeti, eğitim odaklı bir çerçevede yapılandırmalıdır.

***Açıklama:** Tıp fakültesi yöneticileri ve öğretim elemanları kurumlarının temel işlevinin eğitim olduğunu unutmamalıdır. Tıp fakültelerinin tüm işlevleri içinde vazgeçilmez olanın eğitim olduğu vurgulanmalı ve gösterilebilmelidir.*